

Dariaus Kuolio elektroninis laiškas LTV2 vadovui Martynui Kėvišui, siųstas 2008 m. rugsėjo 16 d., kurio kopijos siųstos LTV direktoriui Rimvydui Paleckiui, LRT Tarybos pirmininkui Gediminui Ilgūnui, kitiems LRT Tarybos nariams.

Žemiau pateiktame laiške M. Kėvišo klausimai bei pastabos pateikiami kursyvu. Kalba netaisyta.

Mielas Martynai,
siunčiu atsakymus į LRT vadovybės iškeltus klausimus dėl "Sankirtų" laidos.

Kadangi iš žiniasklaidos publikacijų supratau, jog "Sankirtos" rūpi ne tik LTV direktoriui, bet ir daliai LRT Tarybos narių, pateiktus klausimus ir savo atsakymus, kaip tarėmės, persiunčiu ir jiems.

Taigi atsakymus surašiau po atsiųstais LRT vadovybės klausimais.

LRT vadovybeje keletas klausimų kilo, kuriuos būtų gerai, kad atsakytumet:

1. *Prašytume detalizuoti kultūros apibrėžimą, o ne vien tik remtis autoritetais, kurie, beje, labai skirtingai suprato kultūrą. Iš pateikto projekto nėra aišku, ką Jūs laikote kultūra. Susidaro įspūdis – jei klaidingas, išsklaidykite, jog esate linkęs visą žmogišką veiklą laikyti kultūra. LTV2 kanalo koncepcija į kultūrą žvelgia griežčiau ir siauriau.*

Laidos koncepcijoje nurodyti Algirdas Julius Greimas, Vytautas Kavolis, Marija Gimbutienė, Bronys Savukynas kultūrą suprato ir savo tekstuose aiškino kaip įvairiapusę žmonių bendruomenės kūrybą bei tos kūrybos rezultata – kaip reikšmių, ženklų, vertybių, normų, idėjų, simbolinių formų ir praktikų rinkinį. Labai populiariai lietuviškai tokia kultūros samprata yra išdėstyta šiose knygose: Vytautas Kavolis, "Kultūros dirbtuvė", Vilnius, 1996, p. 11-28; Algirdas Greimas, "Gyvenimas ir galvojimas", Vilnius, 1998, p. 41-61, 111-126, 194-206; Marija Gimbutienė, "Laimos palytėta", Vilnius, 2002, p. 49-56. Bronys Savukynas būtent šia kultūros samprata grindė "Kultūros barų" leidybinę programą. LRT vadovybė teigia, kad "LTV2 kanalo koncepcija į kultūrą žvelgia griežčiau ir siauriau". Buvusiam ir galimam laidos vedėjui būtų pravartu žinoti aiškesnius "kanalo koncepcijos žvilgsnio griežtumo ir siaurumo" parametrus. Kokiuose dokumentuose šie parametrai yra nusakyti? Kur juos būtų galima atrasti? Kanalo misijoje, su kuria pavyko susipažinti, nurodomi tokie kilnūs kanalo tikslai: "skatinti visuomenės žingeidumą, <...> prisidėti prie aktyvios pilietinės vertybių sistemos formavimo". Esu tikras, kad išdėstyta kultūros samprata visiškai atitinka šių kanalo tikslų siekį. Nebent LTV2 misija LRT vadovybės ar LRT Tarybos sprendimais pastaruoju metu būtų buvusi iš esmės susiaurinta? Jei taip būtų nutikę, galimi laidų autoriai ir visuomenė turėtų būti supažindinti su tokį svarbų sprendimą patvirtinančiais oficialiais tektais.

2. *„Žiūrovus bus siekiama sudominti bendrais tautos reikalais, pateikiant argumentais pagrįstus požiūrius į tai, kaip jie buvo tvarkomi protėvių, yra tvarkomi mūsų ir galėtų būti tvarkomi mūsų vaikų“. Bendrų reikalų tvarkymas, pagal Vakaruose įsigalėjusią tradiciją, yra politikos laukas. Norėtume, kad Jūs patikslintumėte, ką turite konkrečiai omenyje?*

Omenyje turiu bendrus tautos kultūros reikalus - tautai kaip kultūrinei ir politinei bendrijai svarbias reikšmes, idėjas, normas, elgsenas, simbolines formas bei gyvenimo praktikas. Kalbu apie bendruosius arba viešuosius reikalus, kuriais nuo Antikos laikų rūpinosi laisvi kultūros žmonės, kuriais Lietuvoje jautė pareigą rūpintis Renesanso, Baroko, Apšvietos autoriai, vėliau - Valančius, Basanavičius, Kudirka, kiek vėliau - Šalkauskis, Maceina, Romeris, dar vėliau - Greimas, Kavolis, Miloszas bei kiti.

3. *Kokia bus Jūsų laidos struktūra ir formatas?*

"Sankirtos" būtų pusvalandžio pokalbių laida - paprastai su dviem pašnekovais, skirtingų pažiūrų aptariamo dalyko ekspertais. Bent vienas iš pašnekovų nagrinėjamam klausimui turėtų būti pajėgus suteikti istorinę retrospektyvą.

4. *Ar galėtumėte išvardinti ir pateikti 10-20 būsimų laidų temų bei galimų pašnekovų?*

Galėčiau. Tačiau nemanau, kad tai būtų tikslinga turint domėje pakankamai stiprią televizijos laidų konkurenciją ir ypatingą kūrybinių idėjų takumą. Laidos temų spektras būtų platus - nuo laisvės supratimo senojoje ir šiandienos Lietuvoje iki dabartinės Vyriausybės vykdomos kino politikos.

Laidų pašnekovai būtų senieji Lietuvos autoriai (pasitelkiami pamiršti ar dar nežinomi jų tekstai) bei turintys ką pasakyti Lietuvos kultūros ir viešojo gyvenimo žmonės.

Tai tiek tų atsakymų.

Su geriausiais palinkėjimais,
Darius Kuolys